

8. Tétel

Hunyadi Mátyás uralkodói portréja

HUNYADI MÁTYÁS (1458-1490)

I. HATALOMRA JUTÁSA:

V. László király még nagyon fiatal. Hívei a Cillei-Garai bárói liga tagja.

Szembekerülnek Hunyadiakkal. Hunyadi László (Hunyadi János idősebb fia) elfogják, és lefejezik, míg öccsét, Mátyást fogságban tartják és Prágába szállítják.

1458: V. László hirtelen halála miatt a rendek az országgyűlésen új uralkodót választanak. Szilágyi Mihályt (Hunyadi János sógora) eléri, hogy Mátyást válasszák meg. Mátyás váltságdíj, és cseh király lányával kötött házassága fejében hazajöhet Magyarországra.

II. HATALOM MEGSZILÁRDÍTÁSA:

A bárókat háttérbe szorította (pl.: Szilágyi Mihályt is), és a köznemesek jogait erősítette meg. Saját híveit (pl.: Vitézi Jánost, Ernuszt Jánost, Janus Pannonius) nevezi ki a fontos tisztségekbe.

1463: korábbi hívei fellázadnak Mátyás ellen, ennek leverése után változtat a politikáján. Ehhez hozzájárult, hogy 1463-ban egyezséget köt III. Frigyesel a Szent Korona visszaadásáról: Bécsújhelyi szerződés

- Fizet a Koronáért
- Ha fiú utód nélkül hal meg Mátyás, akkor Habsburgokra száll a trón
- 1464.03.29-ben hivatalosan is megkoronázzák Mátyást

III. ÁLLAMSZERVEZETI REFORMJAI:

1. szakképzett, királytól függő, nemesi vagy polgári származású, állandó tisztviselőket alkalmaz
2. csökkenti a királyi tanács befolyását, átszervezi a kancelláriát, központi bíróságot hoz létre
3. Jövedelem
 - a) ismételten bevezeti a nemesfém monopóliumot
 - b) több régi adót megszüntet, mert sokan mentesülnek alóluk
 - c) bevezeti a füstpénzt: jobbágy-háztartásonként kell fizetni (hasonló a kapudóhoz, de azt jobbágytelkenként kell fizetni; nem számított, hogy egy telken hány család élt)
 - d) a legnagyobb tételt a hadiadó jelenti

Megnövekedett bevételei teszik lehetővé, hogy jól képzett zsoldossereget tartson fenn. Évi 750 ezer arany Ft.

IV. HADSEREGE:

- Zsoldossereg (Fekete Sereg): háború esetén 15000-20000 főből állt, alapját a legyőzött huszita vezér, Giskra csapatai adták. Mellettük lengyel, német zsoldosok.
- 4 fegyvernem: nehézlovasság, könnyűlovasság, gyalogság, tüzérség
- Folytatta a török ellen a déli végvárrendszer kiépítését. Ennek külső vonala az Al-Dunától az Adriáig tartott (Nándorfehérvár, Szabács, Jajca), belső vonalának fontos tagjai: Karán sebes, Lúgos, Temesvár.

V. HARCAI:

- **Török ellen: aktív védekező politika esősorban**
 - Uralma kezdetén visszafoglalja a déli végvárakat
 - 1476-ban visszaszerzi Szabácsot, 1479-ben Kinizsi Pál Kenyérmezőnél legyőzi a török sereget. Végül a török szultán, II. Bajezid békét köt vele.
- **Nyugati politika: célja a német-római császári cím megszerzésére**
 - Cseh trón t akarja megszerezni (a cseh király az egyik választófejedelem), csak Morvaország lesz az övé
 - Elfoglalja Bécset, és 1485-ben ide helyezi át székhelyét.

VI. MÁTYÁS, A RENESZÁNSZ URALKODÓ:

Jövedelemből támogatja a kultúra fejlesztését. Ezt segítette az is, hogy feleségül vette az itáliai születésű Beatrixot. Nagy építkezéseket folytat Budán és Visegrádon. Híres a könyvtára: Bibliotheka Corviniana (corvinák) 2500 kötet. Bevezette a Nápolyi etikettet (kés-villával enni, előzetes bejelentkezés)